

Søren Gades tale ved konferencen om det tyske mindretals historie

Taler

Søren Gade Jensen
Folketingets formand

Dato

30. november 2023

Velkommen til Christiansborg.

Det er dejligt at se, at så mange har taget rejsen fra Sønderjylland her til Christiansborg.

Vi skal i dag både markere det tyske mindretals sekretariats 40-årsjubilæum i København og tale om mindretallets forhold og politisk inddragelse.

I forbindelse med Ruslands ulovlige angrebskrig mod Ukraine, har flere henvist til, at erfaringerne fra det dansk-tyske grænseland kan bruges, når der skal findes en fredsløsning.

Den dansk-tyske grænsefredserfaring bygger på syv krige, som ikke alle udspillede sig i, men havde betydning for grænselandet.

Dansk-tyske erfaringer viser, at det over fem-seks generationer med de rette rammebetingelser, og demokratisk styre i begge lande, fælles interesser og god vilje er muligt at opnå en ægte fred.

Det var den Kolde Krig, som var afgørende for, at Vesttyskland og Danmark i forbindelse med Vesttysklands optagelse i Nato forhandlede sig frem til København-Bonn Erklæringerne i 1955.

Det var de fælles sikkerhedspolitiske interesser og tilhørsforholdet til Vesten, der banede vej for smidige mindretalsordninger, som i de følgende mange årtier blev udmøntet i politisk praksis og senere videreudviklet.

Og det var etableringen af en meget generøs finansiering af samfund til gavn for

mindretallene, som er åbne over for medlemmer af flertallet.

Og det i Sønderjylland centrale sindelagsprincip med fri bekendelse til de to nationaliteter som var afgørende.

Og meget mere til.

Det tyske mindretal bidrager således på fornem vis på mange måder til samfundslivet og den demokratiske dialog i Danmark og har tilmed også fået borgmesterposten i Tønder.

Den politiske repræsentation skete ved Slesvigsk Parti som blev dannet i 1920 til at repræsentere det tyske mindretal i dansk politik, både lokalt og på landsplan.

Efter 1945 blev partiet fuldstændig reorganiseret og gendannet, og grænserevisionskravet blev forladt.

Det tyske mindretal afgav en loyalitets erklæring til Danmark.

Slesvigsk Parti sad i Folketinget med et mandat fra 1920 til 1939 og igen efter krigen en periode.

Som erstatning for repræsentationen i Folketinget nedsatte man Kontaktudvalget for det Tyske Mindretal fra 1965 med repræsentanter for mindretallet, regeringen og Folketingets partier.

I 1983 fik det tyske mindretal sekretariatskontor i København.

I dag er det Kontaktudvalget for Det Tyske Mindretal, som har til opgave at forhandle politiske og kulturelle sager af interesse for mindretallet.

Jeg hilser velkommen at vi i Folketinget fremover får et udvalg for det tyske mindretal.

Mindretallet har et rigt foreningsliv og driver for eksempel egne skoler, børnehaver, biblioteker og et gymnasium og har præster der er en del af det kirkelige liv i det tyske mindretal.

Og ikke mindst sin egen avis, Der Nordschleswiger.

Tilsvarende bidrager det danske mindretal i Slesvig – Holsten i byråd, landdagen i Kiel, og ved repræsentation i forbundsdagen i Berlin til aktiv deltagelse i de demokratiske liv i Tyskland.

Det er ved at gøre sig gældende i det politiske liv og i den kulturelle verden og i foreningerne, at vi holder demokratiet ved lige i en tid, hvor demokratiet er under pres fra mange steder.

Og med disse ord vil jeg nu give ordet videre til Hinrich Jürgensen, som er formand for Bund Deutscher Nordschleswiger.

Kilde

Manuskript tilsendt af taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Velkomsttale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/soren-gades-tale-ved-konferencen-om-det-tyske-mindretals-historie>